

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obyvatelstvo

Pohyb obyvatel

1) S pomocí odkazu <http://www.census.gov/ipc/www/idb/informationGateway.php> porovnejte vybrané státy podle následujících kritérií:

Státy: Česká republika, Francie, Rusko, Nigérie

Kritéria:

Počet obyvatel

Přírůstek obyvatel (v %)

Úhrnná plodnost

Hrubá míra porodnosti (na tisíc obyvatel)

(Počet narozených dětí (v tisících))

Střední délka života při narození

Kojenecká úmrtnost (na tisíc obyvatel)

(Úmrtnost dětí do 5 let (na tisíc narozených))

Hrubá míra úmrtnosti (na tisíc obyvatel)

(Počet úmrtí (v tisících))

Přírůstek stěhováním (na tisíc obyvatel)

(Celkový počet migrantů (v tisících))

Tabulky:

Česká republika	r. 2011	r. 1995	r. 2005	r. 2015	r. 2025
Počet obyvatel (v tisících)	10190	10324	10241	10130	9844
Přírůstek obyvatel v %	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	-0,4
Celková plodnost (na 1 ženu)	1,3	1,3	1,2	1,3	1,4
Hrubá míra porodnosti (na tisíc obyv.)	9	9	9	8	7
Počet narozených dětí (v tisících)	89	96	93	85	73
Střední délka života při narození	77	73	76	78	79
Kojenecká úmrtnost (na tisíc obyv.)	4	7	4	4	3
Úmrtnost dětí do 5 let (na tisíc obyv.)	5	9	5	4	4
Hrubá míra úmrtnosti (na tisíc obyv.)	11	11	11	11	12
Počet úmrtí (v tisících)	111	118	108	113	121
Přírůstek stěhováním (na tisíc obyv.)	1	1	1	1	1
Čistý počet migrantů (v tisících)	10	10	10	10	10

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nigérie	r. 2011	r. 1995	r. 2005	r. 2015	r. 2025
Počet obyvatel (v tisících)	155216	109465	137495	167271	197223
Přírůstek obyvatel v %	1,9	2,4	2,1	1,8	1,5
Celková plodnost (na 1 ženu)	4,7	6,1	5,3	4,4	3,5
Hrubá míra porodnosti (na tisíc obyv.)	36	43	39	33	28
Počet narozených dětí (v tisících)	5512	4709	5362	5565	5544
Střední délka života při narození	48	45	45	49	52
Kojenecká úmrtnost (na tisíc obyv.)	92	110	100	86	72
Úmrtnost dětí do 5 let (na tisíc obyv.)	173	217	194	160	128
Hrubá míra úmrtnosti (na tisíc obyv.)	16	19	18	15	13
Počet úmrtí (v tisících)	2493	2025	2450	2015	2025
Přírůstek stěhováním (na tisíc obyv.)	0	0	0	0	0
Čistý počet migrantů (v tisících)	-16	-15	-15	-15	-16

Rusko	r. 2011	r. 1995	r. 2005	r. 2015	r. 2025
Počet obyvatel (v tisících)	138740	148490	142776	136010	128180
Přírůstek obyvatel v %	-0,5	-0,1	-0,5	-0,5	-0,6
Celková plodnost (na 1 ženu)	1,4	1,3	1,4	1,4	1,5
Hrubá míra porodnosti (na tisíc obyv.)	11	9	11	10	9
Počet narozených dětí (v tisících)	1533	1363	1519	1415	1099
Střední délka života při narození	66	65	66	67	70
Kojenecká úmrtnost (na tisíc obyv.)	10	18	11	9	8
Úmrtnost dětí do 5 let (na tisíc obyv.)	13	23	14	12	10
Hrubá míra úmrtnosti (na tisíc obyv.)	16	15	16	16	15
Počet úmrtí (v tisících)	2225	2204	2272	2171	1960
Přírůstek stěhováním (na tisíc obyv.)	0	5	0	0	0
Čistý počet migrantů (v tisících)	40	732	40	39	38

Francie	r. 2011	r. 1995	r. 2005	r. 2015	r. 2025
Počet obyvatel (v tisících)	65103	59712	62912	66301	68482
Přírůstek obyvatel v %	0,5	0,4	0,6	0,4	0,2
Celková plodnost (na 1 ženu)	2	1,7	1,9	1,9	1,9
Hrubá míra porodnosti (na tisíc obyv.)	12	13	13	12	11
Počet narozených dětí (v tisících)	800	763	807	783	751
Střední délka života při narození	81	78	80	82	82
Kojenecká úmrtnost (na tisíc obyv.)	3	5	3	3	3
Úmrtnost dětí do 5 let (na tisíc obyv.)	4	6	5	4	4
Hrubá míra úmrtnosti (na tisíc obyv.)	9	9	9	9	10
Počet úmrtí (v tisících)	570	540	537	607	676
Přírůstek stěhováním (na tisíc obyv.)	1	1	2	1	1
Čistý počet migrantů (v tisících)	95	39	95	95	95

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Z tabulek zjistíte následující údaje a porovnejte je s interaktivní mapou. Pomocí ní také najdete státy s podobnými kritérii:

a) Které státy mají kladný a které záporný přírůstek obyvatel? Proč tomu tak je?

<http://world.bymap.org/PopulationGrowthRates.html>

b) Jak se liší celková plodnost v těchto státech? Jaké hodnoty jsou optimální?

<http://world.bymap.org/FertilityRates.html>

c) Jak se liší hrubá míra porodnosti?

<http://world.bymap.org/DeathRate.html>

d) Porovnejte státy podle střední délky života

<http://world.bymap.org/LifeExpectancy.html>

e) Které státy vykazují nejnižší hodnoty kojenecké úmrtnosti, které naopak nejvyšší?

<http://world.bymap.org/InfantMortality.html>

f) Jak se liší hrubá míra úmrtnosti?

<http://world.bymap.org/DeathRate.html>

g) Které státy mají kladný přírůstek stěhováním?

<http://world.bymap.org/MigrationRates.html>

Nyní zformulujte závěr:

Mezi vybranými státy patří k nejchudším.....

Státy s podobnými ukazateli jsou např.:

Mezi vybranými státy patří k nejvyspělejších.....

Státy s podobnými ukazateli jsou např.:.....

Hlavní rozdíly mezi méně vyspělými a vyspělými státy jsou:.....

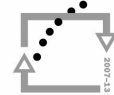
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obyvatelstvo

Pohyb obyvatel

2) Pracujte s údaji uvedenými na stránkách Českého statistického úřadu, odkaz obyvatelstvo: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/1409-10-2010>

V tabulce vyhledejte tyto nejnovější údaje:

Počet obyvatel

Počet narozených celkem

Počet živě narozených

Počet zemřelých

Pomocí těchto ukazatelů vypočítejte:

Hrubou míru porodnosti

Hrubou míru úmrtnosti

Přirozený přírůstek

Své výpočty ověřte v tabulce a porovnejte s předchozími lety.

Podívejte se na odkaz: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_obyv

Z tabulek a grafů dále zjistěte:

Jak se vyvíjel počet obyvatel v uvedeném období, jak se vyvíjela porodnost a úmrtnost

Jaký je rozdíl v počtu mužů a žen, jaký je rozdíl v počtu narozených chlapců a dívek

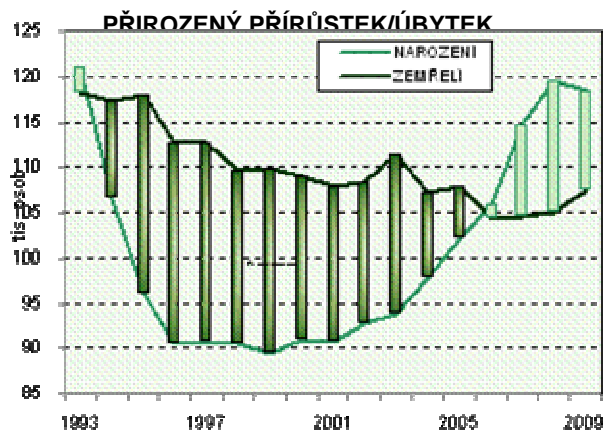
Jak se liší naděje na dožití mužů a žen

Který typ vnitřní migrace u nás převažuje

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
OBYVATELSTVO

	2006	2007	2008	2009
Sřední stav obyvatelstva (tis. osob)	10 267	10 323	10 430	10 491
z toho ženy	5 254	5 275	5 316	5 341
Cizinci v ČR ¹⁾ (tis. osob)	323	394	438	433
z toho ze zemí EU	110	131	146	137
Narození celkem	106 130	114 947	119 842	118 667
z toho živé	105 831	114 632	119 570	118 348
z toho v manželství	70 745	75 095	76 113	72 394
z toho chlápci	54 612	58 475	61 326	60 368
na 1 000 obyvatel	10,3	11,1	11,5	11,3
Zemřelí	104 441	104 636	104 948	107 421
na 1 000 obyvatel	10,2	10,1	10,1	10,2
z toho na nemoci oběhové soustavy	52 560	52 464	52 280	54 100
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	1 390	9 996	14 622	10 927
na 1 000 obyvatel	0,1	1,0	1,4	1,0
Mrtvorozenost (‰)	2,8	2,7	2,3	2,7
Kojenecká úmrtnost (‰)	3,3	3,1	2,8	2,9
Novorozenecká úmrtnost (‰)	2,3	2,1	1,8	1,6
Naděje dožití (roky)				
muži	73,4	73,7	74,0	74,2
ženy	79,7	79,9	80,1	80,1
Sňatky	52 860	57 157	52 457	47 862
na 1 000 obyvatel	5,1	5,5	5,0	4,6
Rozvody	31 415	31 129	31 300	29 133
na 1 000 obyvatel	3,1	3,0	3,0	2,8
Potraty (vč. mimoděložních těhotenství)	39 959	40 917	41 446	40 528
na 1 000 obyvatel	3,9	4,0	4,0	3,9
z toho:				
umělé přerušeni těhotenství	25 352	25 414	25 760	24 636
samovolné potraty	13 326	14 102	14 273	14 629

¹⁾ od roku 2008 bez azylantů

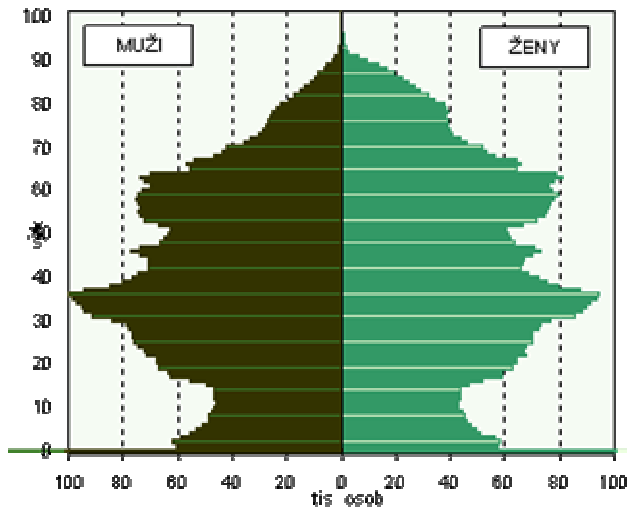
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBYVATELSTVO

	2006	2007	2008	2009
Složení obyvatelstva podle věkových skupin k 31. 12. (tis. osob)				
Celkem	10 287	10 381	10 468	10 507
do 14 let	1 479	1 477	1 480	1 494
15–64 let	7 325	7 391	7 432	7 414
65 a více let	1 483	1 513	1 556	1 599
Muži	5 026	5 083	5 137	5 157
do 14 let	760	758	760	767
15–64 let	3 683	3 726	3 757	3 750
65 a více let	583	599	620	641
Ženy	5 261	5 298	5 331	5 350
do 14 let	719	719	720	727
15–64 let	3 642	3 665	3 675	3 664
65 a více let	900	914	936	958

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

k 31. 12. 2009

	2006	2007	2008	2009
Vnitřní stěhování obyvatelstva				
Stěhující se celkem (osoby)	225	255	250	233
Typ stěhování	241	689	071	262
z obce do obce v okrese	100	109	104	96 395
z okresu do okresu v kraji	143	541	713	43 744
z kraje do kraje	43 744	47 745	47 444	81 354
Na 1 000 obyvatel	81 354	98 403	97 914	91 865
celkem	21,9	24,8	24,0	23,8
z obce do obce v okrese	9,8	10,6	10,0	10,0
z okresu do okresu v kraji	4,3	4,6	4,5	4,5
z kraje do kraje	7,9	9,5	9,4	9,3

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zkontrolujme si výpočty:

Hrubá míra porodnosti:

celkový počet narozených děleno střední stav obyvatelstva násobeno tisícem
(118 667 : 10 491 000) . 1 000 = 11,3

Hrubá míra úmrtnosti:

celkový počet zemřelých děleno střední stav obyvatelstva násobeno tisícem
(107 421 : 10 491 000) . 1 000 = 10,2

Přirozený přírůstek:

počet živě narozených mínus počet zemřelých
118 348 – 107 421 = 10 927

v přepočtu na tisíc obyvatel : (10 927 : 10 491 000) : 1 000 = 1,04

Zdroje:

US Census Bureau [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupné z: <http://www.census.gov/population/international/>

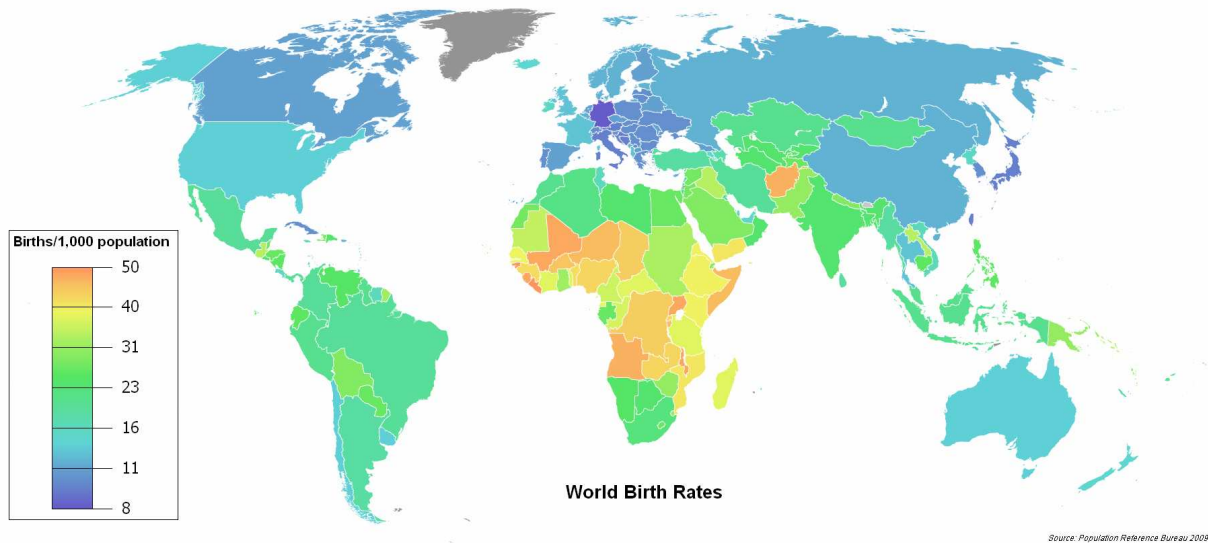
Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/1409-10-2010>

Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-04-12]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_obyv

Obyvatelstvo

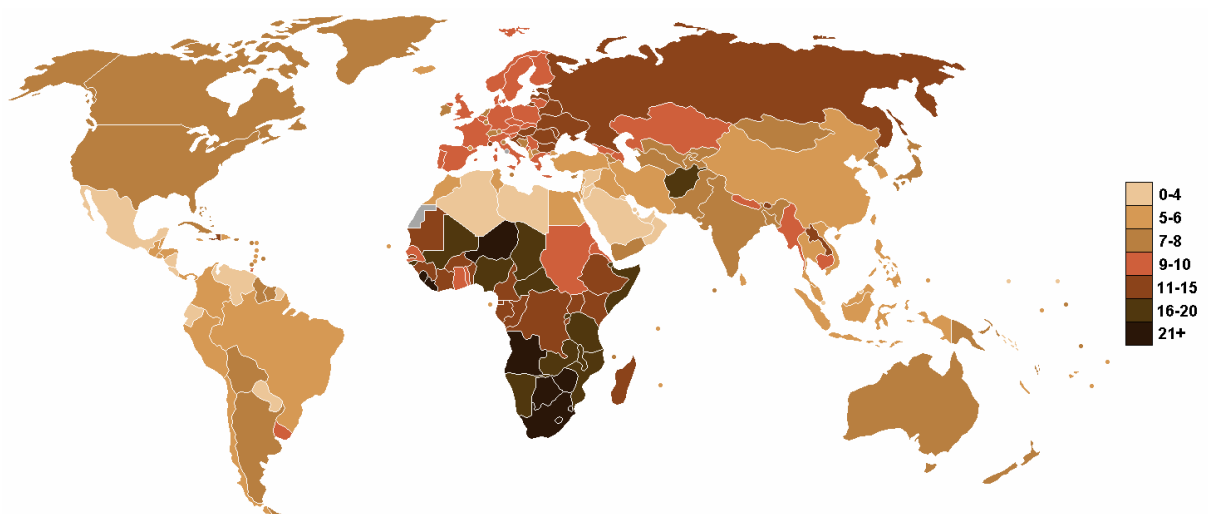
Pohyb obyvatel

3) Pracujte s mapkami:

Obr.: 1: Země podle porodnosti

Zdroj: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Birth_rate_figures_for_countries.PNG

Obr.: 2: Země podle úmrtnosti

Zdroj: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Death_rate_world_map.PNG

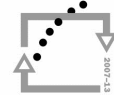
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

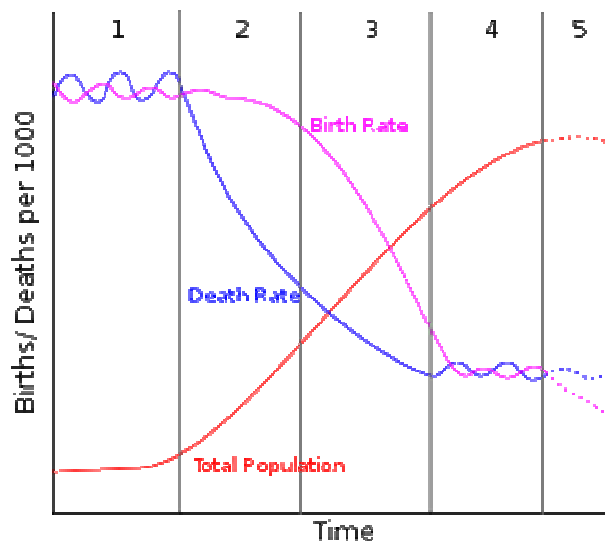
Najděte státy, které vykazují:

- vysokou porodnost i úmrtnost
- vysokou porodnost a snižující se úmrtnost
- nízkou porodnost i úmrtnost

Jak tyto ukazatele souvisí s vyspělostí států?

4) Podle grafu popište jednotlivé fáze demografické revoluce. Určete:

- ke každé fázi grafu příklady států, které se v těchto fázích nacházejí
- jaký byl časový vývoj u vyspělých států

Obr.: 3: Graf demografické revoluce

Zdroj: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Stage5.svg>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obyvatelstvo

Pohyb obyvatel

Vyzkoušejte se:

1) Vysvětlete pojmy:

natalita, migrace, přirozený přírůstek, mortalita, celkový přírůstek, emigrace, urbanizace
kojenecká úmrtnost, střední délka života

2) Načrtněte graf demografické revoluce a vysvětlete:

a) jaký je rozdíl první a čtvrté části grafu, tj. fáze před DR a po ukončení DR

b) jaký je rozdíl druhé a třetí části grafu, tj. počáteční a koncové fáze DR

3) Uveď 3 příčiny současné migrace včetně hlavních migračních směrů

4) Která tvrzení jsou pravdivá?

a) Největší přirozený přírůstek mají africké státy

b) Hrubá míra úmrtnosti je nejvyšší v Severní Africe, Střední Americe a v Evropě

c) Střední délka života je nejvyšší v nejlidnatějších státech

d) Záporné migrační saldo má Čína, Mexiko

e) Kojenecká úmrtnost je ukazatelem vyspělosti států

Zdroje:

File:Birth rate figures for countries.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online] 26. 7. 2009 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Birth_rate_figures_for_countries.PNG

File:Death rate world map.PNG. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online] 27. 11. 2006 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Death_rate_world_map.PNG

CHARMED88. File:Stage5.svg. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-2011, 1. 2. 2009 [cit. 2011-05-07]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Stage5.svg>